

Yttrande över - Remiss av Kultursamhället - utvecklad samverkan mellan stat, region och kommun (SOU 2023:58)

Linköpings kommun har utsetts som remissinstans gällande Kultursamverkansutredningens betänkande. Remissen ska vara Regeringskansliet tillhanda senast den 27 mars 2024.

Sammanfattning

Linköpings kommun ställer sig positiv till att instifta en ny lag där kommunernas roll och betydelse inom kultursamverkansmodellen stärks. Visionen om ökad tillgång till kultur i hela landet med möjlighet för fler kulturområden att erhålla statligt stöd kan bidra till samverkansinsatser som innebär möjlighet till flexibilitet, behovsstyrning och innovation. Det är även positivt att utredningen lyfter fram det fria kulturlivet och de professionella kulturaktörerna för att markera den centrala roll dem har. Förslaget med fortsatt reformarbete gällande skola, gestaltande livsmiljö och att skapa förutsättningar för personer med funktionsvariationer att utbilda sig och verka som professionella kulturaktörer, menar Linköpings kommun vara viktigt för att uppnå målet med den nya lagen. Linköpings kommun anser att det finns delar i utredningen som behöver förtydligas och problematiseras. Det handlar om områden som påverkar beslut, arbetsinsats och finansiering.

1.1 Förslag till lag om samverkan på kulturområdet

Kultursamverkansplaner

I utredningen framgår det inte tydligt om varje samverkansinsats kräver upprättandet av en kultursamverkansplan. Vidare saknas analys om hur längre samverkansintervaller påverkas av förändringar i politisk viljeinriktning samt övriga samhällsförändringar.

Utredningen föreslår att kommuner inte kan ta emot statligt stöd utan att dokumentera hur den konstnärliga friheten respekteras. Linköpings kommun önskar ett förtydligande kring begreppet samt det dokumentationskrav som avses. Det finns annars en risk att innebörden av en armlängds avstånd urholkas.

De statliga myndigheternas ansvar

Betänkandet presenterar en otydlig ansvarsfördelning mellan stat, region och kommun. Det är upp till region och kommun att bestämma formen för dialog, vilket också riskerar att otydlighet kring beslutsfattandet.

1.2 Förslag till förordning om statsbidrag till kulturverksamhet i samverkan

Kulturverksamhet i samverkan

Linköpings kommun menar att det kan uppfattas som dubbla budskap att kommuner ska få möjlighet att fördela statsbidrag samtidigt som staten ska vara delaktig i framtagningen av handlingsplaner för det tänkta utvecklingsområdet. Decentraliseringstanken sätts lite ur spel.

Av betänkandet framgår inte vilken storlek en kommun behöver ha för att räknas till de kommuner som kan erhålla bidrag direkt från staten.

Enligt förslaget kommer det inte skjutas till några extra medel förutom det som eventuellt tillkommer utifrån indexuppräknning. Linköpings kommun ser att det föreligger stor risk att kulturen urholkas alternativt att kommunerna får ett ökat ekonomiskt ansvar. Möjligheten att utveckla flera kulturområden med statliga medel resulterar även i mindre medel till varje kulturområde. Det finns också en risk att kulturområden blir osynliga och möjligheten till utveckling för dessa uteblir. Linköpings kommun bedömer att om inga nya medel, förutom utifrån historiska nyckeltal, skjuts till så kommer det ha negativ påverkan på de större kulturinstitutionerna.

1.3 Förslag till förordning om samverkansstöd och utvecklingsbidrag

Samverkansstöd

Utifrån nuvarande samverkansform erfar Linköpings kommun att det finns utmaningar med att upprätthålla hållbara samverkansformer med det fria kulturlivet och professionella kulturaktörer. Det är av stor vikt att synpunkter från dem inhämtas i beredningen av betänkandet för att få en heltäckande bild av förslagets effekt och konsekvens.

Utvecklingsstöd

Varje år ansöker Linköpings kommun riktade statsbidrag, som till exempel Skapande skola. Beviljade medel uppnår inte den summa som enheterna söker för att genomföra utvecklingsinsatser. Förslaget med ett samlat ansökningsförfarande och erhållande av stöd, i form av kulturpåsar, som kommunen sedan fördelar utifrån behov kan medföra konkurrens mellan de kommunala verksamheterna.

Övriga synpunkter

Linköpings kommun bedömer att de föreslagna samverkansformerna och införandet av dokumentationsplikt i vissa avseenden kommer att medföra ökad administration.

Vidare anser Linköpings kommun att remisstiden är för kort, vilket påverkar möjligheterna att analysera och bereda förslaget på ett tillfredställande sätt.

För Linköpings kommun

Kristina Edlund
Kommunstyrelsens ordförande

Kopia till: Kultur- och fritidsförvaltningen